

L'autonomia dels museus també és una decisió de governança

Publicat per [Interacció](#) [1] el 14/06/2022 - 08:00 | Última modificació: 17/06/2026 - 09:57

Un cop llegit aquest quadern del programa Museus 2030 és una lectura rellevant per a qualsevol responsable d'un equipament cultural. Sovint es debat sobre programació, públics o recursos, però amb menys freqüència sobre la forma jurídica que condiona la capacitat real d'actuar d'una institució. Aquest document recorda que la governança no és una qüestió administrativa secundària: determina l'autonomia, l'agilitat de gestió i la relació del museu amb la seva comunitat.

El quadern *Les formes jurídiques per a la gestió d'un equipament museístic* parteix d'una constatació que el Pla de Museus de Catalunya havia identificat com un dels principals reptes del sistema museístic: la pèrdua progressiva d'autonomia dels museus. L'objectiu del document és analitzar les diferents fórmules jurídiques disponibles i valorar fins a quin punt afavoreixen una gestió més autònoma i una governança més oberta.

L'autor rebutja la idea que existeixi una fórmula universal. La forma jurídica ha d'adaptar-se a la complexitat de cada museu, al volum de gestió, a la participació d'altres administracions, als recursos disponibles i al tipus d'activitats que desenvolupa.

El document revisa les diferents opcions de gestió directa. La gestió ordinària integrada dins l'ajuntament és la més simple, però també la que ofereix menys autonomia. Les organitzacions especials permeten avançar cap a una gestió diferenciada sense crear una nova personalitat jurídica. Els organismes autònoms aporten més independència institucional. Les societats mercantils públiques, les fundacions i les entitats públiques empresarials (EPE) incrementen encara més la capacitat de gestió, tot assumint nivells diferents de flexibilitat, control i complexitat administrativa.

El text dedica una atenció especial a les EPE, que considera una de les fórmules més interessants per a museus amb una activitat significativa i capacitat de generar ingressos propis. La seva singularitat és que combinen elements de dret públic i de dret privat, fet que permet mantenir funcions públiques i, alhora, guanyar agilitat en la gestió.

Un dels aspectes més suggeridors del document apareix al tram final. L'autor sosté que l'autonomia d'un museu no depèn exclusivament de la seva forma jurídica. Contractes programa, estatuts ben elaborats, òrgans assessors i espais de participació poden reforçar de manera significativa la capacitat d'acció i la governança de la institució. La qüestió no és només qui gestiona el museu, sinó com es defineixen les relacions entre titularitat, equip professional i comunitat.

La conclusió és clara: la forma jurídica és una eina al servei d'un projecte institucional. Per als museus petits, l'organització especial pot ser suficient. Per als equipaments més complexos, l'EPE apareix com una opció especialment adequada. En qualsevol cas, el repte de fons continua sent el mateix: construir museus amb més autonomia, més capacitat de decisió i una governança capaç d'incorporar la societat a la qual serveixen.

Referència

Amorós Bosch, J. M. (2021). *Les formes jurídiques per a la gestió d'un equipament museístic*. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Col·lecció *Museus 2030*.
Quaderns. <https://drac.cultura.gencat.cat/handle/20.500.12368/31054> [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: gestió cultural

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: patrimoni cultural

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2022/autonomia-dels-museus>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://drac.cultura.gencat.cat/handle/20.500.12368/31054>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8588>